

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Jan Berchmanscollege te DIEST

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 32425-126284-126276-126292-32409-32417

Instellingsnummer 32409

Instelling Sint-Jan Berchmanscollege

Directeur Marc VERDEYEN

Adres Peetersstraat 14 - 3290 DIEST

Telefoon 013-33.45.84

E-mail marc.verdeyen@ksdiest.be

Website <http://www.ksdiest.be>

Bestuur van de instelling VZW Onderwijsinrichtingen Voorzienigheid

Adres Naamsesteenweg 355 - 3001 HEVERLEE

Scholengemeenschap SGKSO Diest - Tessenderlo

Adres H. Hartlaan 16 - 3980 TESSENDERLO

CLB Vrij CLB Diest - Tessenderlo

Adres Mariëndaalstraat 35 - 3290 DIEST

Dagen van het doorlichtingsbezoek 18-09-2017, 19-09-2017, 20-09-2017, 21-09-2017, 22-09-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 22-09-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 20-10-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Ludo POTTIER

Teamleden Lieve CLAES, Erik DE BOU, Erwin HUYBREGHTS, Bart LAMOTE,
Marc SMEULDERS, Erik VAN NIEUWENHUYZE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	8
4.1.1.2 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050)...	11
4.1.1.3 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Latijn (leerplan D/2012/7841/008)	12
4.1.1.4 Biologie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wetenschappen, Economie-wiskunde, Latijn-wetenschappen, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen, Sportwetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen 2014/7841/010 en 2014/7841/011)	14
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	15
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
5.1 Leerbegeleiding	18
5.2 Evaluatiepraktijk	21
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	26
7.1 Wat doet de school goed?	26
7.2 Wat kan de school verbeteren?	26
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	27
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	27

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Administratief bestaat 'Katholieke Scholen Diest (KSD)' uit zes schoolnummers: twee scholen met een eerste graad ('Diocesane Middenschool - 32425' en 'Eerste graad Voorzienigheid - 126276'), twee scholen met een tweede en een derde graad ('Sint-Jan Berchmanscollege - 32409' en 'Vrij Technisch Instituut Mariëndaal - 32417') en tenslotte twee scholen met een driegradige structuur ('Humaniora Voorzienigheid - 126284' en 'Vrij Technisch Instituut Voorzienigheid - 126292'). Alle scholen samen functioneren als één pedagogisch geheel, georganiseerd in een driegradenstructuur. De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van KSD moeten de zes verslagen samen worden gelezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'VOET', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Reglementering', 'Kwaliteitsbepaling van de processen' en 'Algemeen beleid' zijn identiek in alle verslagen. Omwille van de eenheid in schoolwerking en -organisatie wordt het pedagogisch geheel in de verslagen 'de school' genoemd.

2 SAMENVATTING

'Katholieke Scholen Diest' is een pedagogisch geheel bestaande uit zes secundaire scholen die gelegen zijn op twee campussen (campus Sint-Jan en campus Voorzienigheid) binnen het stadscentrum van Diest. De huidige herstructurering is een gevolg van de integratie van de schoolbesturen 'vzw Diocesane Instituten Regio Diest' en 'vzw Onderwijsinrichtingen Voorzienigheid'. Het studieaanbod omvat OKAN (Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers) en een brede waaier aan studierichtingen binnen drie onderwijsvormen (aso-tso-bso). De school wil aan elke leerling een kwaliteitsvolle vorming aanbieden. Ze vertrekt daarvoor vanuit haar christelijk geïnspireerd opvoedingsproject geconcretiseerd binnen de pijlers verbondenheid, openheid, respect en solidariteit.

De onderwijsinspectie onderzocht tijdens de doorlichting de leerplanrealisatie in een aantal structuuronderdelen en vakken. Daarnaast onderzocht ze ook de kwaliteit van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk. De leerplanrealisatie en de afstemming van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen voldoen in de onderzochte studierichtingen voor aardrijkskunde (eerste graad a-stroom), biologie (derde graad aso), economie (tweede graad aso), elektriciteit/elektromechanica/mechanica (tweede graad tso), expressie (derde graad tso), fysica (tweede graad aso), huishoudkunde (tweede graad bso en derde graad tso), maatschappelijke vorming (eerste graad b-stroom), opvoedkunde (tweede graad bso), techniek (eerste graad a-stroom) en verzorging (tweede graad bso). De leerplanrealisatie voldoet niet voor aardrijkskunde (tweede graad tso), Engels (tweede graad tso), Frans (derde graad tso), socio-economische initiatie (eerste graad a-stroom) en het specifiek gedeelte binnen de studierichting lassen-constructie (derde graad bso) in de onderzochte studierichtingen. In sommige vakgroepen is de afstemming van de leerplannen op het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk nog onvoldoende. De schoolleiding stimuleert de werking van de vakgroepen, maar het opvolgen van effecten is een aandachtspunt. De school geeft een degelijke invulling aan de vakoverschrijdende eindtermen. Voor 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' (BVH) krijgt de school een gunstig advies.

De directie en het schoolteam hebben een heldere visie op leerbegeleiding. De school kadert de leerbegeleiding in haar visie op zorg en wil die concretiseren aan de hand van het zorgcontinuüm. De directie kiest daarbij voor een geleidelijke inbedding in de lespraktijk. Op klasniveau wijst het onderzoek uit dat de aandacht en de kwaliteit van de leerbegeleiding verschillen naargelang de vakgroep of individuele leraar. De kwaliteitsbewaking hiervan is in handen van de vakgroepen en gebeurt niet overal op een

doeltreffende manier. De school heeft recent haar talenbeleid nieuw leven ingeblazen. Om de impact van dit vernieuwde talenbeleid te meten is het nog te vroeg. Ook op evaluatiepraktijk heeft de directie en het schoolteam een heldere visie met de klemtonen op de samenhang tussen leren en evalueren. Uit de doorlichting blijkt dat de visie op leren en evalueren voldoende gekend is door het korps. De praktische afspraken worden voldoende nageleefd, maar de inhoudelijke invulling van de verwachtingen over evaluatie varieert sterk.

Het algemeen beleid van de school getuigt van een degelijk beleidsvoerend vermogen. De schoolleiding is heel toegankelijk en streeft naar een gedragen beleid. Haar motiverende en inspirerende leiderschapsstijl en haar aandacht voor een aangenaam werkklimaat wordt door de personeelsleden gewaardeerd. Ze communiceert helder en beslissingen komen tot stand na overleg met vele betrokkenen. Ze slaagt erin het schoolteam sterk te betrekken bij de schoolwerking en een aangenaam en open schoolklimaat te creëren.

De school verzamelt en analyseert gegevens op schoolniveau die ze gebruikt om haar kwaliteit te bewaken en haar werking waar nodig bij te sturen. Ze gaat actief op zoek naar externe beoordelingen en feedback. Het kwaliteitsdenken is vooral aanwezig op schoolniveau. Op leraren- en klasniveau is het niet nog breed ingeburgerd. Sommige vakgroepen fungeren nog te weinig als leer- en werkgemeenschappen voor gezamenlijke leerplanstudie en reflectie over het onderwijsproces.

Op basis van de resultaten van deze doorlichting in de structuuronderdelen die dit schoolnummer aanbiedt, geeft de onderwijsinspectie een gunstig advies voor de onderwijsdoelstellingen.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie	fysica	economie
Graad 2 ASO Latijn	fysica	
Graad 3 ASO Economie-wetenschappen	biologie	biologie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	biologie	
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	biologie	biologie
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	biologie	
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	biologie	biologie
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	biologie	biologie
Graad 3 ASO Sportwetenschappen	biologie	biologie

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en de planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de
Doelgerichtheid	gerichtheid op alle VOET of alle leerlingengroepen. De school heeft een visie op VOET die vertrekt vanuit de schoolvisie op onderwijs en leren. Ze stelt een totale persoonlijkheidsontwikkeling, een maximale leerwinst, een horizonverruiming en de betrokkenheid van de leerling in zijn ontwikkelingsproces centraal. Voor de school zijn de VOET zowel een middel als een doel op zich.

Tot voor enkele jaren stond elke school zelfstandig in voor haar inspanningsverplichting omtrent VOET. Ten gevolge van de herstructurering dienen de verschillende VOET-werkingen te integreren. De school heeft eerst prioriteit gegeven aan een gedragen veranderingsproces op leerlingen- en lerarenniveau. De verschillende VOET-initiatieven continueerde ze, en breidde ze uit met alle voorstellen van de leraren. Dit leidde tot een groot en divers aanbod aan les overstijgende projecten en activiteiten die sterk bijdragen tot een brede vorming van de jongeren. Sinds kort werkt ze ook aan de integratie van de VOET-werkingen. De school beschikt daartoe over een inventaris van haar VOET-inspanningen en maakt, na een succesvol proefproject in de tweede graad, werk van een diepgaande inventarisatie en analyse van alle initiatieven in alle graden. Ze betreft er de vakwerkgroepen bij. Uit het proefproject blijkt dat de school in de tweede graad zeer veel inspanningen levert om de VOET te realiseren bij alle leerlingen. Het onderzoek toont aan dat niet zozeer de volledigheid van het aanbod maar wel de efficiëntie ervan een belangrijk aandachtspunt is. Voor de gehele school vertoont het overzicht nog hiaten over de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen, omdat het nog niet actueel en volledig is.

Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. De school streeft naar een breed draagvlak voor de VOET-werking bij het lerarenteam. De directie en de VOET-coördinatoren zetten het beleid uit. De leraren registreren hun VOET-inspanningen online via een zelf-ontwikkeld pakket. De school vraagt daarbij gericht aandacht voor de inspanningen op alle vlakken: de stam, leren leren, ICT en technisch-technologische vorming alsook de zeven contexten. De leraren motiveren steeds hoe ze aan de door hen gekozen eindtermen werken. De directie vraagt dit bewust, om te bewerkstelligen dat de leraren deze keuzes
----------------------	---

doordacht maken. Deze informatie stelt haar in staat om te bepalen in welke mate de vermelde activiteiten een expliciete en doelgerichte bijdrage leveren tot de inspanningsverplichting voor de aangeduide VOET. De school ontwikkelde sinds kort een aanvraagformulier voor de activiteiten. Dit doet ze met aandacht voor de kostenbeheersing. Voor leerlingen die niet kunnen deelnemen aan bepaalde vrijwillige activiteiten voorziet ze in vervangende activiteiten op de school, waarin ze eveneens aandacht heeft voor haar inspanningsverplichting ten aanzien van de VOET.

De school ondersteunt de VOET-werking met een duidelijke communicatie naar de betrokkenen. Het schoolteam wordt geïnformeerd via de personeelsvergaderingen, de digitale leeromgeving en ondersteunende documenten. De ouders en de leerlingen krijgen een overzicht van de activiteiten. Voor elke grote activiteit vinden ze op de digitale leeromgeving of in een brief het programma van die activiteit, de nagestreefde doelen en praktische informatie. Leerlingen en leraren bereiden grote activiteiten ook voor tijdens de les. Na de activiteit volgt er een nabeschuiving. Hierbij is momenteel nog weinig oog voor een inhoudelijke reflectie op de beoogde VOET. De school heeft wel plannen om deze reflectie te systematiseren.

Doeltreffendheid Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet op alle vlakken systematisch en leidt nog niet tot geregelde bijstellingen. Op beleidsniveau evalueert de school haar VOET-werking wel systematisch. Daar leidt dit tot aanpassingen van structuren, werkwijzen en instrumenten. De evaluatie van de VOET-werking op uitvoeringsniveau gebeurt nog niet systematisch. Ze situeert zich vooral op leraren- en projectniveau. Dit leidt ertoe dat de school momenteel onvoldoende sturing kan geven aan haar VOET-werking op uitvoeringsniveau.

De school beschikt per graad over een visie(tekst) op VOET. Ze zijn zeer algemeen en het onderzoek toont aan dat vooral de schooleigen accenten in sterke mate de VOET-werking bepalen. Deze zijn echter weinig expliciet, waardoor het voor de school moeilijker is om hiervoor gericht inhoudelijke doelen te formuleren. Dit is zichtbaar in het VOET-actieplan van de school, waarin de opgenomen doelstellingen vooral organisatorisch van aard zijn. Het onderzoek bevestigt echter dat de school ook op het inhoudelijke vlak wel grote inspanningen levert binnen de gelegde accenten. Doordat deze minder doelgericht gebeuren, treden evenwel efficiëntieverliezen op. Sommige VOET komen zeer frequent aan bod, anderen veel minder. Ook blijkt uit het onderzoek dat de kwaliteit van de registratie van de VOET sterk wisselt. Sommige leraren motiveren hun inspanningen heel uitgebreid en doordacht, anderen soms summier tot niet.

Uit het proefproject in de tweede graad blijkt dat de school zeer veel VOET-doelstellingen bij de meeste leerlingen nastreeft. Dit project is evenwel niet representatief voor de VOET-werking van de gehele school, omdat de leraren ook in de eerste en derde graad inspanningen leveren die in het project nog niet in kaart zijn gebracht. De VOET-verantwoordelijken zetten daarom concrete stappen om de inventarisatie op korte termijn te vervolledigen. De

school wil vervolgens de kwaliteit van de registratie nagaan en verhogen. Ze verwacht tevens grote stappen qua efficiëntie te kunnen zetten, door activiteiten die in grote mate dezelfde VOET nastreven bij dezelfde leerlingengroepen samen te brengen. Ze wil hiertoe tevens de opstart van nieuwe VOET-gerelateerde activiteiten toetsen aan de bestaande inspanningen.

Het online pakket dat de school ontwikkelde en waarin de leraren hun inspanningen voor de VOET registreren, laat toe om op eenvoudige wijze analyses te maken om het beleid te ondersteunen. Het laat ook toe om binnen eenzelfde VOET verschillende projecten inhoudelijk met elkaar te vergelijken. Dit is een waardevolle functie voor de efficiëntiewinst die de directie wenst te boeken. De vlotte werking van het pakket bleek tijdens het afgelopen proefproject, toen de school op eenvoudige wijze enkele kleine hiaten in het VOET-aanbod in de tweede graad snel kon detecteren en opvullen.

Ontwikkeling De schoolleiding is zich sterk bewust van de vele inspanningen die het lerarenkorps levert. Ze betreft haar leraren door elke personeelsvergadering het implementatietraject van de VOET, waarin het proefproject een centrale rol speelt, te duiden. Dat de leraren en de vakgroepen een belangrijke rol hebben in de inventarisatie en de toekomstige efficiëntieverhoging van de inspanningen, bevordert hun engagement. De professionaliseringsinitiatieven op lerarenniveau stuurt de schoolleiding nog niet. Ze worden nog niet bepaald door noden die de school in haar VOET-werking op uitvoeringsniveau ervaart, maar de schoolleiding wil hier op termijn wel naar evolueren.

Uitvoering
Sociorelationele ontwikkeling De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Zowel per graad als schoolbreed wordt er binnen de vakken en via specifieke projecten bijgedragen tot het realiseren van de VOET voor relatiebekwaamheid en interactie. Via de Respectdag, de vele en diverse seminaries en via buitenlandse reizen ontdekken de leerlingen andere culturen, verdiepen ze zich in kunst en leren ze relaties aangaan. Ook hier overstijgt de school haar eigen muren. Via het project Baraque Culture werkt ze netoverschrijdend aan de VOET omtrent kunst- en cultuuruitingen. Ook de Week van de film, de gedichtenweek en de daarbij horende tentoonstelling zetten hier sterk op in.

Socioculturele samenleving Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. De leraren organiseren zowel graadgebonden als -overstijgend zeer veel projecten, waarbij ze ook met externen samenwerken. De projecten beslaan een zeer breed gamma: zowel op school (via lezingen), buiten de school in de eigen stad en samen met externen (via bijvoorbeeld het project 'no credit game over' waarbij leerlingen in spelvorm budgetbekwaamheid wordt bijgebracht), via studiereizen (naar Kazerne Dossin, fort van Breendonk) als reizen (in zowel binnen- als buitenland, met expliciet oog voor taalontwikkeling en cultuurontdekking) komen de leerlingen diepgaand in aanraking met andere mensen, levensopvattingen, waarden en normen, talen, kunst, herinneringseducatie...

4.1.1.2 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate en met de nodige diepgang. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod Conform de verwachtingen van het leerplan ontwikkelen de leerlingen inzicht in de belangrijkste economische concepten en in hun onderlinge verbanden. De leerlingen passen deze inzichten voldoende toe, onder meer via gerichte opdrachten, waardoor het beheersingsniveau voor de meeste leerplandoelstellingen voldoet. De leraren gebruiken het leerboek als leidraad en leggen via bijkomende zelfgestuurde opdrachten weloverwogen verbanden tussen verschillende leerinhouden. Verder gaan de leraren voldoende kritisch om met de uitbreidingsdoelstellingen uit het leerboek.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De vakgroep besteedt voldoende aandacht aan de integratie van actualiteit, waardoor het realiteitsgerichte karakter van de leerplanrealisatie op relevante wijze wordt verhoogd. Dit doen de leraren met actualiteitsopdrachten die leerlingen vrij mogen verwerken en wanneer ze tijdens de les inspelen op het nieuws. Verder verhoogt de vakgroep het realiteitsgerichte karakter van de lessen via één bedrijfsbezoek per schooljaar met verwerking. ICT wordt op voldoende wijze geïntegreerd tijdens de lessen.

De vakwerkgroep heeft onvoldoende aandacht voor het realiseren van de cesuurdoelen op het vlak van onderzoekscompetentie. De leerlingen krijgen in beide leerjaren de opdracht informatie te verzamelen, te bewerken en te presenteren, wat een bescheiden aanzet vormt tot het ontwikkelen van de onderzoekscompetentie. Belangrijke stappen als 'het formuleren van een onderzoeksvraag voor een gegeven of zelfgekozen onderwerp' en 'onderzoeksresultaten formuleren en interpreteren' (SET 17) worden niet gericht aangeboden. Ook SET 16 'op systematische wijze (ICT-)informatie verzamelen en bewerken' wordt niet in functie van onderzoekend leren gerealiseerd. Doordat de leerlingen niet gericht leren focussen op de onderscheiden onderzoeksstappen binnen de opdrachten, verwerven zij geen inzicht in het systematisch verloop van het onderzoeksproces. Bovendien is er nood aan een structurele afstemming met de aangeboden onderzoekscompetentie in de derde graad en met uitbreiding naar het onderzoekend leren binnen de eerste graad in socio-economische initiatie (SEI).

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De uitrusting voldoet. De leerlingen beschikken over twee ineenlopende vaklokalen met projectiemogelijkheid. Verder heeft de vakgroep voldoende toegang tot ICT-infrastructuur, een digitaal leerplatform en beschikt ze over voldoende ondersteunende leermiddelen. De leraren zetten deze uitrusting op een zinvolle wijze in.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatie is voldoende evenwichtig, volledig en representatief voor het geheel van de leerplandoelstellingen. Deze gebeurt hoofdzakelijk aan de hand van toetsen, opdrachten en examens die peilen naar een geheel van reproduceerbare kennis, toepassingsvaardigheden en inzichten. Aangezien het gericht werken aan de cesuurdoelen op het vlak van onderzoekscompetentie onvoldoende deel uitmaakt van de leerplanrealisatie maakt dit aspect nog geen

representatief deel uit van de totale evaluatie.

De vraagstelling in toetsen en examens richt zich op het juiste beheersingsniveau in beide leerjaren. De leraren koppelen de vraagstelling geregeld aan authentiek contextmateriaal waarbij de taal voldoende aangepast is aan het niveau van de leerlingen. De toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld en bevatten een puntenverdeling. Vakattitudes komen sporadisch voor, maar worden niet structureel mee opgenomen binnen de evaluatie. De aandacht voor procesevaluatie en zelfevaluatie die leerlingen kan aanzetten tot een tussentijdse verbetering van het product situeert zich binnen de verschillende opdrachten. De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren ondersteunen het leerproces voornamelijk door het hanteren van co-teaching. Hierbij werken de leraren in de twee ineenlopende vaklokalen als gelijkwaardige partners samen om zoveel mogelijk leerlingen de doelstellingen van een les of een lessenpakket te laten behalen. Remediëring kan via deze co-teaching voor het grootste deel gebeuren tijdens de lessen via een gedifferentieerde aanpak en gerichte remediëringsoefeningen. De jaarresultaten wijzen uit dat de leerlingen goed voorbereid zijn op toetsen en examens.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

Het eigen onderwijskundig handelen vormt het kernproces van de vakgroepwerking. Ze beschikken hiervoor over een wekelijks vast ingeroosterd overlegmoment. In de vakgroep kent de horizontale samenwerking voldoende diepgang om de onderwijskwaliteit te bewaken en creatief te vernieuwen. Zo zijn er afspraken over leerplanrealisatie, didactisch materiaal, actualiteitsinbreng, ICT en begeleid zelfstandig leren. De leraren volgden het afgelopen schooljaar een beperkt aantal relevante nascholingen.

4.1.1.3 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Latijn (leerplan D/2012/7841/008)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De infrastructuur, de leermiddelen en de leerbegeleiding ondersteunen de leerplanrealisatie. De evaluatiepraktijk is transparant.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen aangeboden. Door de wetenschappelijke concepten te verbinden met dagelijkse waarnemingen en leefgewoonten, komen de algemene doelstellingen over 'wetenschap en samenleving' voldoende aan bod. Het aanbod vertoont echter onvoldoende evenwicht tussen de beheersing van begrippen en 'de wetenschappelijke vaardigheden'. Door het te sterk kennisgericht aanbieden van de leerplandoelstellingen is het beheersingsniveau te weinig gebaseerd op de leerstrategieën die in de leerplandoelstellingen voorkomen. Een theoretisch-wetenschappelijke aanpak vormt te veel het uitgangspunt waardoor de leerlingen kennis en vaardigheidsgerichte aspecten met onvoldoende samenhang leren verwerken. Hierdoor staan de algemene leerplandoelstellingen in verband met 'onderzoekend leren' en 'meten, meetnauwkeurigheid en grafieken' minder centraal dan het leerplan beoogt.

Het leerplan stelt dat het realiseren van de algemene doelstellingen steeds gebeurt binnen een context die wordt bepaald door de leerplandoelstellingen. In die zin is het aanbod van de algemene doelstellingen te weinig geïntegreerd en is het beheersingsniveau van het aanbod niet afgestemd op de leerplandoelstellingen. Bovendien komen de praktische vaardigheden minimaal aan bod.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. De meeste lessen vinden plaats in een lokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. De leermiddelen voor de realisatie van de praktische leerplandoelen zijn aanwezig. De lokalen zijn uitgerust met een computer met internetverbinding en een beamer. Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting kunnen nog efficiënter ingezet worden met het oog op het bereiken van de algemene leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De toetsen en examens zijn representatief voor de aangeboden leerinhouden. De vraagstelling is verzorgd, gevarieerd, rijk geïllustreerd en soms ingebed in voor de leerlingen herkenbare contexten. De evaluatiecriteria zijn helder en de leerlingen kennen de puntenverdeling. Toetsen en examens worden met zorg gecorrigeerd. De opgaven peilen naar kennis, inzicht en toepassingen. De leerlingenevaluatie gaat sterker uit van de leerinhouden dan van de leerplandoelstellingen. In lijn met het aanbod is er slechts een beperkte evaluatie van 'de wetenschappelijke vaardigheden' en vakattitudes. Er is onvoldoende evenwicht tussen de beheersing van begrippen en 'de wetenschappelijke vaardigheden'. De leerlingenresultaten voldoen in de meeste klassen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen rustig en in een veilig leerklimaat. Leerlingen krijgen leerkansen via onderwijsleergesprekken en activerende werkvormen. De leerlingen werken gemotiveerd mee. Het ondersteunende materiaal is leerplangericht, overzichtelijk, rijk geïllustreerd en duidelijk gestructureerd. De instructietaal is verzorgd. De lesopbouw is gestructureerd. Tijdens de lessen is er aandacht voor de koppeling van de leerinhouden aan de leefwereld van de leerlingen in actuele contexten. Projecties visualiseren de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. De toetsen zetten de leerlingen aan tot regelmatig studeren en bereiden goed voor op de examens.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroepwerking omvat organisatorische en pedagogische aspecten. Voor de begeleiding van de leerlingen en de gelijkgerichte leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen wordt de samenhang bewaakt. Er is collegiale samenwerking. Lesmateriaal en evaluatievragen worden vlot uitgewisseld. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de kwaliteit van haar werking verder te verhogen.

4.1.1.4 Biologie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wetenschappen, Economie-wiskunde, Latijn-wetenschappen, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen, Sportwetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen 2014/7841/010 en 2014/7841/011)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen sterk de leerplanrealisatie. Er wordt geïnvesteerd in leerbegeleiding.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het aanbod is afgestemd op de beheersing van alle categorieën leerplandoelstellingen. De onderwerpen worden op een geïntegreerde en evenwichtige manier aangebracht. Tijdens de practica krijgen de leerlingen voldoende kansen om wetenschappelijke vaardigheden te ontwikkelen. Ze leren onderzoeksvragen stellen, experimenten planmatig uitvoeren en gegevens verwerken en weergeven. Zo draagt het vak ook bij aan het realiseren van de eindtermen over onderzoekscompetentie. Er is aandacht voor de toepassingen van biologie in de samenleving. Excursies ondersteunen de realisatie van de leerplandoelstellingen. Het werk van de leerlingen getuigt van een hoog beheersingsniveau.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende en actuele leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. Alle lessen vinden plaats in lokalen die beantwoorden aan de eisen van het leerplan. De lokalen zijn uitgerust met een computer met internetverbinding en beamer. De school zet het aanwezige didactisch materiaal en de uitrusting efficiënt in met het oog op de realisatie van de leerplandoelstellingen. Het materiaal wordt intensief gebruikt om het leerproces te verrijken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De opgaven peilen naar kennis, inzicht en toepassingen. De vraagstelling bij toetsen en examens is verzorgd, gevarieerd en ingebed in voor de leerlingen herkenbare en actuele contexten. Ook de vakgebonden attitudes die leerlingen ontwikkelen, komen aan bod. Evaluatie van experimentele vaardigheden is te weinig aantoonbaar. Hierdoor komt het evenwicht in het gedrag. De evaluatiecriteria zijn transparant. Bij de evaluatie van de eindtermen over onderzoekscompetentie wordt rekening gehouden met zowel het product als het proces en wordt ook gesteund op peerevaluatie. De leerlingresultaten en het beheersingsniveau voldoen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het cursusmateriaal is geïllustreerd, leerplangericht, goed gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Het speelt in op de actualiteit, wat het bereiken van de leerplandoelstellingen bevordert. De opbouw van de lessen is gevarieerd en de leerlingen werken gemotiveerd mee. Actieve werkvormen en differentiatie komen aan bod. Toetsen en examens worden met zorg gecorrigeerd. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De betrokken leraren nemen deel aan externe nascholingen om hun deskundigheid verder te ontwikkelen. Nascholingservaringen worden doorgegeven. De vakgroepwerking omvat organisatorische en pedagogische aspecten. De vakgroep ziet terecht werkpunten in het nog beter afstemmen van de evaluatie op de doelstellingen in verband met de wetenschappelijke

vaardigheden. De vakgroep beschikt duidelijk over het vermogen om de eigen onderwijskwaliteit te bewaken.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat voldoende systematisch haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de manier waarop ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel organiseert. Daardoor kent ze veel van de tekorten en blijft ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De school stelt hiervoor vanaf dit schooljaar een halftijds administratief medewerker en twee adviserende patrimoniumbeheerders aan. Die laatste werken een gedeelte van hun tijd als preventieadviseurs. De directeur 'facilities' ondersteunt hun werking en neemt de finale beslissingen. Desondanks is de bestaande mankracht slechts nipt voldoende om op alle uitdagingen snel genoeg te reageren.

De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van het personeel. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De huidige school blikt terug op een periode van een ingrijpende fusie. Om dit fusieproces te leiden, hanteert de nieuwe school een langetermijn masterplan. De preventieadviseurs en de directeur 'facilities' kantelen een maximum van de werkpunten uit de verschillende oude globale preventieplannen en andere langetermijn plannen in dit masterplan. Op het ogenblik van de doorlichting evolueert de school naar een nieuwe stabiele situatie waarin een vernieuwd globaal preventieplan een functie moet krijgen. Om een volledig beeld van de lange termijn te kennen, dienen het masterplan en het globaal preventieplan gezamenlijk bekeken te worden. Het jaaractieplan is hoofdzakelijk een oplistijng van periodieke taken. Aangevuld met de acties die uit de rondgangen van de interne preventiedienst volgen, geeft dit een actuele operationele planning.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst en de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, blijken er meerdere tekorten te zijn opgemerkt. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief en responsief handelt. De cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving kan nog verbeterd worden. De tekortkomingen aan collectieve beschermingsmiddelen (vooral in de werkplaatsen metaalbewerking en lassen), sporadisch afgesloten of versperde nooduitgangen, of aankopen die leraren op eigen initiatief doen buiten de aankoopprocedure tonen dit aan. De interne preventiedienst communiceert hierover onvoldoende met het hele korps.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat niet alle locaties even comfortabel of veilig zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De derde verdieping van blok F op locatie Peetersstraat viel op omwille van de hoge temperaturen op zonnige dagen door het enkel glas en de gebrekkige verluchting. Het personeel maakt hier regelmatig melding van, maar voldoende doeltreffende compenserende maatregelen blijven vooralsnog uit. In een van de opslagkasten van de chemische producten op locatie Mariëndaalstraat werkt de afzuiging niet naar behoren. Er komen nog producten met gevaarlijke eigenschappen voor die niet nodig zijn voor de leerplanrealisatie. De inventaris van de ladders over het geheel van de scholen is niet opnieuw geactualiseerd na de fusie. In twee van de sporthallen staan nog turntoestellen klaar voor gebruik, nadat ze afgekeurd werden door een

gespecialiseerde firma. De behoorlijk grote financiële inspanning die de school doet voor deze controle, rendeert zo niet optimaal. In de werkplaatsen metaalbewerking en lassen van de locatie Mariëndaalstraat staan nog veel machines die niet naar behoren beveiligd zijn. De collectieve beschermingsmiddelen in de werkplaatsen volstaan niet. Ontbrekende lasgordijnen en een onvoldoende rookgasafzuiging creëren risico's. De oppervlakte van de overdekte speelplaats op locatie Mariëndaalstraat volstaat niet voor het aanwezige aantal leerlingen. Leerlingen blijven in de gangen tijdens pauzes, zodat toezicht moeilijk is.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De school tikt weliswaar aan op een aantal negatieve indicatoren, maar in verhouding met de zeer grote omvang van de drie locaties stelt de onderwijsinspectie dat het beleid zijn doeltreffendheid voldoende aantoont. Omwille van de systematiek en de responsiviteit waarmee de school tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingentages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft recent haar visie op leren en op zorg scherp gesteld vanuit de waarden die haar drijven. Zowel de evolutie van de individuele leerling als het groepsdynamisch proces staan daarin centraal. Door een krachtige en veilige leef- en leeromgeving te creëren, wil de school optimale ontwikkelingskansen bieden aan alle leerlingen. Ze vertrekt daarbij van hun talenten en hun welbevinden. Herstel- en handelingsgericht werken promoot ze als basishouding.

De school plaatst haar beleidskeuzes in het zorgcontinuüm en volgt zo de visie op zorg van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Voor de brede basiszorg vertrekt ze vanuit een degelijke beginsituatieanalyse per leerling. Het zorgteam brengt de individuele behoeften in kaart en stelt een handelingsplan op waar nodig. Aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften biedt ze redelijke aanpassingen voor verhoogde of uitgebreide zorg aan. Indien nodig organiseert ze een individueel aangepast curriculum (IAC).

De visietekst en het zorgcontinuüm scheppen een duidelijk kader voor de leerbegeleiding. Beleidsteksten per graad concretiseren deze krijtlijnen en stellen acties voorop. De directie kiest daarbij voor een geleidelijke inbedding in de lespraktijk waarbij ze cyclisch nieuwe prioriteiten legt. Op schoolniveau vloeien die voorlopig echter nog weinig voort uit doelstellingen die voldoende specifiek, meetbaar en tijdsgebonden zijn om een gerichte opvolging te ondersteunen. Dat belemmert de school om in kaart te brengen in hoeverre ze haar visie realiseert. Ook een concreet tijdspad dat engagement zichtbaar maakt, ontbreekt nog.

De schoolleiding communiceert helder over haar beleidsverwachtingen. Tot op het klasniveau zijn haar verwachtingen duidelijk: elke leraar is lesgever, begeleider en teamlid. De directie roept de leraren op om in hun lessen, preventief, een effectieve en krachtige leeromgeving te creëren en de curatieve leerbegeleiding op te nemen. Ze geeft hen het vertrouwen om de visie op leren en zorg te implementeren en gunt hen daarvoor tijd. De draagkracht van het team ziet ze immers als een permanent aandachtspunt. Op die manier wil ze de leerbegeleiding verankeren in haar dagelijkse werking en de leerzorg in samenhang versterken met andere beleidsdomeinen zoals het GOK-beleid, het talenbeleid of het evaluatiebeleid.

Ondersteuning Om de leerbegeleiding vorm te geven, informeert en betreft de school de leerlingen zelf, hun ouders en de leraren. De leerlingenbegeleiders nemen hiervoor de regie op zich, de schoolleiding ondersteunt en bevordert een samenwerkende cultuur.

De school organiseert de leerbegeleiding volgens een vierlijnenmodel. Ze wil in de eerste plaats de leerlingen zorgzaam leren samenleven en leren. Ze stimuleert hen daarom om zorg te dragen voor elkaar en vertrouwt aan hen de eerstelijnszorg toe. Op het klasniveau rekent de schoolleiding op de individuele vakleraren. Zij staan in de tweede lijn; ze spelen een preventieve rol en reageren op ontluikende leerproblemen. De directie neemt veel initiatieven op organisatorisch en pedagogisch-didactisch vlak om hen daarin te ondersteunen. Verder verwacht ze dat de leraren via vakgroepwerking hun expertise in leerbegeleiding delen en vakinhoudelijk aanscherpen. Tot slot betreft ze ook externe deskundigen bij dit implementatietraject.

Voor de derdelijnsfunctie stelt de school leerlingenbegeleiders aan. Ze zijn opgenomen in het organogram van de school en hebben een eigen functieomschrijving. Dat wijst op het belang dat de school hecht aan de leerlingenbegeleiding. Ze werken samen met de coördinatoren en de directie het zorgbeleid uit. Daarnaast coachen en ondersteunen ze de opvoeders en de leraren om zorg te bieden aan leerlingen als een intensievere begeleiding nodig is of als problemen complexer zijn. Ze coördineren die begeleiding en volgen concrete dossiers op tijdens de frequente en structureel ingeplande vergaderingen. De leerlingen en de leraren kunnen vlot bij hen terecht. Daardoor gaat hun tijdsbesteding vooral naar de opvolging van individuele leerlingen en voorlopig minder naar de ondersteuning van het schoolteam. De taaklast van de leerlingenbegeleiders is dan ook een aandachtspunt.

In de vierde lijn werkt de school samen met het CLB voor de leerlingen met bijzondere leernoden. Indien nodig doet ze een beroep op externe partners om extra ondersteuning te bieden.

De begeleidende klassenraden brengen de informatie uit deze vier lijnen samen. Ze bewaken de continuïteit van de zorg en bespreken de evolutie van elke leerling. Zorgvragen pakken ze handelingsgericht aan. Indien nodig nemen ze initiatieven om begeleidingsplannen op te stellen of om leerlingen door te verwijzen. De school beschouwt ze als een structurele schakel in de opvolging van de leerlingen.

Een leerlingenvolgsysteem centraliseert alle belangrijke gegevens in individuele leerlingendossiers. De begeleidings- en handelingsplannen geven aan op welke remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen de leerlingen een beroep kunnen doen. Deze maatregelen zijn specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden geformuleerd en goed toepasbaar door de vakgroepen.

Doeltreffendheid De school heeft de processen en structuren op schoolniveau de laatste jaren sterk uitgebouwd en doorloopt de vier fases van het zorgcontinuüm op een systematische, gestructureerde en transparante manier. Ze bespeelt daarbij het volledige spectrum van de brede basiszorg tot en met de IAC's. De persoonlijke betrokkenheid op de leerlingen kenmerkt daarbij de schoolcultuur.

Het eigenaarschap voor de uitvoering van de leerbegeleiding wisselt echter per leraar. Het onderzoek op klasniveau toont aan dat de brede basiszorg daardoor vele gezichten kent. Zo slagen nog niet alle leraren erin een krachtige leeromgeving te creëren die positief, planmatig en proactief inzet op differentiatie. Verder vinden de leraren het leerlingenvolgsysteem wel voldoende gebruiksvriendelijk en toegankelijk, maar de inhoud ervan is summier. Niet alle leraren vullen het consequent aan. De inzet ervan als ondersteuning voor de leerbegeleiding verschilt daardoor per leraar en per vakgroep. Hoewel de interne communicatie onder leerlingenbegeleiders een voldoende vlotte informatiedoorstroom garandeert, belemmeren deze beperkingen een doeltreffende opvolging van alle leerlingen. Tot slot werken niet alle vakgroepen effectieve remediëringstrajecten uit op maat vanuit een structureel aanbod.

De kwaliteitsvolle invulling van de leerbegeleiding en de effecten ervan onderzoekt de school nog niet op een systematische en cyclische manier. Ze heeft nog geen concrete procedure bepaald met duidelijke rollen en verantwoordelijkheden om de kwaliteitsborging van de leerbegeleiding in de vakgroepen en op schoolniveau effectief op te volgen. Sommige vakgroepen zijn bovendien nog weinig zelfsturend en fungeren niet altijd als een hefboom voor kwaliteitsverbetering. De school werkt op dit vlak voorlopig veeleer intuïtief en baseert zich vooral op kwalitatieve informatie uit gesprekken en ervaringen. Deze aanpak laat echter nog geen onderbouwde bijsturing van het beleid of acties toe. Dat is een aandachtspunt dat de school herkent. Ze heeft al stappen gezet om hierop in te zetten onder meer door het organogram van het beleidsteam bij te sturen en de effectmeting een prominentere plaats te geven in het kwaliteitszorgsysteem dat ze uitbouwt.

De school heeft recent haar talenbeleid nieuw leven ingeblazen. Werkgroepen per graad concretiseren de visie in doelen en acties. Deze vloeien echter nog onvoldoende voort uit een analyse van de talige noden van de leerlingen- en lerarenpopulatie. Bovendien zijn ze nog onvoldoende uitgewerkt op leraren-, leerling- en schoolniveau om elkaar te versterken en later effecten in kaart te kunnen brengen. Ze maken dan ook nog geen deel uit van een dynamisch en cyclisch kwaliteitsbeleid; om de impact van het vernieuwde talenbeleid te meten is het nog te vroeg.

De directie verwacht van elke graad dat ze een actieplan opstelt om het talenbeleid te implementeren en de schoolvisie te realiseren tot in de klas. Vooral de eerste graad heeft daarvoor al concrete stappen ondernomen. In afwachting blijft de school bestaande preventieve en curatieve initiatieven organiseren om de taalontwikkeling van de leerlingen te ondersteunen.

Ontwikkeling De leerbegeleiding staat hoog genoteerd op de beleidsagenda van de school. Die is er de laatste jaren in geslaagd een coherente visie op leerbegeleiding te ontwikkelen en levert blijvende inspanningen om een kwaliteitsvolle invulling van de leerbegeleiding te ondersteunen. Ze hanteert daarvoor de olievlekstrategie en investeert voldoende middelen om vernieuwingen te ondersteunen. Die aanpak vergroot het draagvlak en de

veranderingsbereidheid bij collega's.

In de toekomst wil de school het zorgcontinuüm nadrukkelijker opbouwen vanuit de klas zelf. Daarvoor wil ze het eigenaarschap van de leraren voor een kwaliteitsvolle leerbegeleiding vergroten en het handelingsgericht werken tijdens klassenraden en in de lessen versterken. Binnenklasdifferentiatie ziet ze daarbij als een middel waar de vakgroepen bewuster op moeten inzetten.

De leerlingenbegeleiders wil ze een steeds meer coachende rol laten spelen om in te zetten op preventieve en groepsgerichte interventies naast de individuele en remediërende trajecten. Zo wil ze alle leraren de structuur en de bagage geven die ze nodig hebben om in alle klasgroepen een krachtige en kwaliteitsvolle leerbegeleiding waar te maken.

5.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Naar aanleiding van de herstructurering van de scholen en de samensmelting van de lerarenkorpsen opteerde het beleid voor de ontwikkeling van een visie op leren en evalueren, los van de bestaande culturen en gebruiken. Ze deed daarvoor een beroep op literatuur. Op basis van intern overleg resulteerde dat in een duidelijke visie op evalueren met de klemtonen op de samenhang tussen leren en evalueren en de rol die breed evalueren daarbij heeft. De aandacht wordt onder andere gevestigd op het belang van feedback voor de leerling en van reflectie over de resultaten als bron van bijsturing van de onderwijspraktijk door de leraar.

De visie op de deliberatie is conform de regelgeving. De klassenraad wil prospectief oordelen en de kansen maximaal open houden voor de leerling.

Ondersteuning Om de visie op evalueren te implementeren voorziet de school in een verdere duiding van de kenmerken van de evaluatie die ze nastreeft. Deze bevat aandachtspunten voor de les- en evaluatiepraktijk, de rapportering en de deliberatie.

Om de implementatie gestalte te geven wordt de verwachting geformuleerd dat breed evalueren en gericht feedback geven in elk vak een plaats krijgt. Om de gelijkgerichtheid te bevorderen stuurt het beleid aan op gelijkwaardige evaluatie binnen de vakgroepen. Daarbij dient verder onder andere rekening gehouden te worden met afspraken over frequentie, het aantal toetsen dat voor leerlingen per dag vastgelegd wordt, sperperiodes en de tijdsduur voor het afleggen van de examens.

Voor de rapportering over de resultaten zijn er duidelijke afspraken. Voor enkele vakken is er gespreide evaluatie. Voor de berekening van het jaarresultaat van de overige vakken legt de school in de eerste en de tweede graad een verhouding voor van 40 % dagelijks werk en 60 % examens. In de derde graad is de verhouding 30 % dagelijks werk en 70 % examens. Voor Nederlands en moderne vreemde talen zijn er afwijkende afspraken. Vier maal

per jaar worden rapporten uitgereikt. Voor de opbouw van de samenvattende score die per vak gepubliceerd wordt, kunnen de leerlingen en ouders inloggen op het elektronische puntenboek. Tevens is er een attituderapport met vastgelegde algemene attitudes.

Met het oog op een gerichte attestering en oriëntering wordt in de eerste en de tweede graad voor enkele vakken uit de basisvorming het onderscheid tussen basisdoelen en verdieping bewaakt.

Doeltreffendheid Er werd bij de vakgroepen een enquête afgenomen over de leer- en evaluatiepraktijk om het overleg en de implementatie van het vernieuwde evaluatiebeleid te stimuleren. Het resultaat van die bevraging laat het beleid ook toe om zicht te krijgen op de vorderingen en knelpunten. De kwaliteit van deze input wordt evenwel beïnvloed door de intensiteit van de vakgroepwerking en de aanwezige knowhow om de verwachtingen in de praktijk om te zetten. Daarnaast leveren ook gesprekken informatie over de situatie. Jaarlijks gaat de directieteam na waar er bijstellingen wenselijk zijn.

Uit de doorlichting blijkt dat de visie op evalueren voldoende gekend is door het korps. De praktische afspraken worden voldoende nageleefd, maar de inhoudelijke invulling van de verwachtingen over evaluatie varieert sterk. Soms ontbreekt het nog aan de basisvereisten wat representativiteit en validiteit betreft om tot betrouwbare resultaten te komen. In vakgroepen waar men reeds langer leerplangericht evalueert en rond wisselwerking tussen leren en evalueren werkt, zijn verdere inspanningen zichtbaar om invulling te geven aan de schoolvisie.

Ontwikkeling De school heeft de voorbije jaren een traject afgelegd van visieontwikkeling en het opstellen van richtlijnen en afspraken om deze te implementeren. De ontwikkeling gebeurde vanuit het beleid, maar het resultaat werd zowel bij leraren als bij leerlingen afgetoetst. Soms gaf ook de pedagogische begeleiding input. De implementatie gaat gepaard met een intern professionaliseringstraject dat via pedagogische studiedagen, personeelsvergaderingen, horizontale en verticale vakgroepvergaderingen en vakoverschrijdende intervisie loopt. De school communiceert gericht het nascholingsaanbod in functie van de implementatie van de afspraken.

Op het moment van de doorlichting bevindt de school zich evenwel nog in een situatie waarbij niet alle vakgroepen of individuele leraren erin slagen om de vooropgestelde kwaliteitskenmerken te vertalen naar de onderwijspraktijk binnen hun vak. De context van de herstructurering zorgt voor een nieuwe samenstelling van de vakgroepen en een dynamiek van attributies in de vakken en de graden. Dit proces interfereert met het evaluatietraject waardoor de implementatie door sommige vakgroepen vertraagd verloopt. De school is zich hiervan bewust en nam recentelijk initiatieven, waaronder de aanstelling van een directeur onderwijsprocessen, om de onderwijspraktijk gericht aan te sturen en op te volgen.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De schoolleiding van KSD-secundair bestaat uit een directieteam waarin alle directies van de deelnemende scholen binnen het pedagogisch geheel zetelen. Dit team heeft naar analogie met de recente herstructurering de bevoegdheden van de directies losgekoppeld van hun respectievelijke scholen. Het bestaat nu uit een algemeen directeur, drie graadsdirecteurs, een directeur facilities, een directeur human resources/integrale kwaliteitszorg en een directeur onderwijskundige processen. Deze laatste twee directiefuncties zijn nieuw vanaf dit schooljaar binnen het organogram. Een directeur OKAN (onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers) en twee halftijdse technisch adviseur-coördinatoren vervolledigen dit team. Dit directieteam neemt doorgaans gezamenlijk beslissingen die op schoolniveau gelden; de respectievelijke directies doen dit binnen de autonomie van hun beleidsdomein waarbij ze die systematisch aftoetsen bij het directieteam.

De onderlinge taakverdeling is voor alle beleidsdomeinen duidelijk afgebakend. De graadsdirecteuren, de TAC's en de directeur OKAN treden onder meer op als eerste aanspreekpunt voor de leerlingen en voor de bekommernissen van de dagelijkse werking. De algemene directeur legt zich onder andere toe op het beleid op schoolniveau. De directie interne kwaliteitszorg (IKZ) staat naast IKZ ook in voor de directe organisatorische ondersteuning van de algemeen directeur en het HR-beleid op schoolniveau. De rol en het takenpakket van directeur onderwijsprocessen moet nog verder geconcretiseerd worden. Verder heeft het schoolbestuur een belangrijke impact op het lokale schoolbeleid, onder andere door overkoepelende beleidsbeslissingen binnen de recente herstructurering.

De schoolleiding streeft naar een gedeeld leiderschap voor haar beslissingen. Hiervoor doet ze onder meer een beroep op een sterk middenkader dat ondersteunend werkt per graad. Dit middenkader bestaat uit beleidsondersteuners, roostermakers en coördinatoren met een beleidsuitvoerende rol. Ze besteedt voldoende aandacht aan ondersteuning van het personeel via functioneringsgesprekken en is vlot bereikbaar. De vakgroepen kunnen hun noden kenbaar maken via verslaggeving en overleg. Verder beschikt de school over thematische werkgroepen en pedagogische raden, die zich geregeld over uiteenlopende aspecten van het schoolleven buigen.

Het directieteam kiest voor een transparant beleid door middel van uitgewerkte procedures en uitgebreide informatieverstrekking.. De leraren kunnen bij hen terecht voor allerhande vragen en voor wederzijdse feedback.

Voor het pedagogisch-didactische beleid rekent het directieteam sterk op de 'graadsdirecteuren' en op de deskundigheid van de vakgroepen met ondersteuning van beide TAC's. Het directieteam heeft het aantal overlegmomenten formeel vastgelegd en reikt telkens een relevante agenda

aan de vakgroepen aan. Ze wil op deze wijze de vakgroepen aanzetten om autonoom hun leerplanrealisatie te bewaken, te reflecteren over hun pedagogisch-didactisch handelen en zelf verbeterpunten naar voor te schuiven. Deze aansturing en de verdere opvolging van de onderwijskundige processen gebeurt momenteel echter nog te algemeen en vrijblijvend om een voldoende antwoord te kunnen bieden op een aantal werkpunten.

Visieontwikkeling De nieuwe fusieschool tekende de krijtlijnen van zijn schoolvisie twee jaren geleden uit. De school baseert haar missie en visie op vier basiswaarden: verbondenheid, openheid, respect en solidariteit. Met haar onderwijsaanbod binnen zowel aso, tso als bso en via het aanbod OKAN-onderwijs wil ze een afspiegeling zijn van de maatschappij, waarbij ze alle leerlingen voldoende kansen wil geven dankzij een kwaliteitsvolle leeromgeving en begeleiding en met de leraar als inspirerende kracht. Dit wil ze bereiken onder het motto 'talent in beweging'. De algemene visie is de vertrekbasis voor diverse deelvisies, met als belangrijkste die op leren, breed evalueren en zorg.

Het schoolteam slaagt er voor sommige beleidsdomeinen in om de vooropgestelde beleidsdoelstellingen te behalen in de concrete onderwijspraktijk. Hierbij valt bijvoorbeeld de brede vorming van de leerlingen in positieve zin op. Andere aspecten van de schoolvisie zoals breed evalueren zijn nog niet overal of onvoldoende doorgedrongen tot op de klasvloer. De schoolleiding is nog zoekende naar initiatieven om de doeltreffendheid te verhogen. Het vormt een blijvende uitdaging het overzicht over alle lopende acties te behouden en de uitwerking ervan tot in de klas aan te sturen en op te volgen.

Besluitvorming De school heeft in een overzichtelijk organigram haar overlegorganen en werkgroepen in kaart gebracht. De participatieorganen zijn conform de wetgeving samengesteld en functioneren volgens de hen toegekende bevoegdheden. Het directieteam laat zich bij haar besluitvorming inspireren door pedagogische raden en streeft hierbij een betrokken leiderschap na. Uit de verslagen blijkt een groot engagement van alle participanten. Verschillende thematische werkgroepen fungeren als klankbord voor meerdere aspecten van de schoolwerking, maar deze agenderen vooral punten van praktische en organisatorische aard waardoor hun pedagogische impact op de onderwijskundige kernprocessen beperkt is. Naast een ouderraad, opgesplitst per graad, zijn er dynamische leerlingenraden. Het directieteam hecht belang aan goede communicatie en uit dit onder meer via talrijke communicatiemomenten met ouders en personeelsleden, een zichtbaarheid op sociale media en verschillende informatiebrochures. De meeste communicatie verloopt via digitale weg.

Kwaliteitszorg De school draagt kwaliteitszorg hoog in het vaandel. De directeur IKZ en bij uitbreiding het directieteam, verzamelen en analyseren kwantitatieve en kwalitatieve gegevens om de werking van de verschillende beleidsdomeinen te onderzoeken. Die gegevens halen ze onder andere uit 'Mijn Onderwijs' en bevestigingen bij leerlingen, ouders en personeel. De verzameling en analyse van data gebeurt doelgericht in functie van de vooropgestelde beleidsdoelstellingen. Op basis hiervan neemt de schoolleiding beslissingen

over borging en bijsturing. Voor sommige beleidsdomeinen staat ze hierin verder dan voor andere.

Het kwaliteitsdenken is vooral aanwezig op schoolniveau. Op leraren- en klasniveau is het nog niet breed ingeburgerd. Dit leidt tot grote leraar- en vakgroepafhankelijke verschillen in de kwaliteit van de onderwijskundige processen. De schoolleiding volgt de doeltreffendheid tot op dat niveau nog in onvoldoende mate op. De stap naar een systematische integrale kwaliteitszorg op alle niveaus moet nog gezet worden. Bijkomend wil ze de aandacht voor kwaliteitszorg transfereren naar en integreren binnen de vakgroepwerking. Dit kwaliteitsdenken vindt echter niet automatisch ingang in alle vakgroepen. Hierdoor blijft het uitwisselen van interne expertise nog te beperkt.

Het directieteam, het middenkader en het lerarenkorps gaan actief op zoek naar externe feedback in hun reflecties en bijstellingen. Ze doen geregeld een beroep op de pedagogische begeleiding.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor biologie in aso derde graad.
- De labo-infrastructuur voor wetenschappen op de campus Mariëndaalstraat.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De visie op en de ondersteuning van leren en evalueren.
- Het engagement van het schoolteam.
- De brede vorming.
- De aandacht voor een aangenaam en gestructureerd leefklimaat.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing van de onderwijskundige processen.
- De participatieve besluitvorming.
- De toegankelijkheid van het directieteam.
- De ondersteuning door het middenkader.
- De openheid voor externe evaluatie en begeleiding.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afstemming van het aanbod en de evaluatie op het leerplan in een aantal onderzochte vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De implementatie van de visie op leren en evalueren.
- De zorg voor een veilig en stimulerend leerklimaat in een aantal onderzochte vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De structurele uitbouw van de kwaliteitsbewaking voor de onderwijskundige processen.
- De opvolging van de vakgroepwerking.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ludo POTTIER de inspecteur-verslaggever	Marc VERDEYEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	